

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ സപ്തദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തദശഃ സർഗഃ ||

വാലിനാ ശ്രീരാമസ്യ ഭർത്തനം

തതഃ ശരണോഭിഹതോ
രാമേണ രണകർകശഃ |
പപാത സഹസാ വാലീ
നികൃത്ത ഇവ പാദപഃ ||4.17.1 ||

സ ഭൂമൗ ന്യസ്തസർവാംഗ -
സ്തപ്തകാഞ്ചനഭൂഷണഃ |
അപതദ് ദേവരാജസ്യ
മുക്തരശ്മിരിവ ധ്വജഃ ||4.17.2 ||

അസ്തിൻ നിപതിതേ ഭൂമൗ
ഹർയുക്ഷാണാം ഗണേശ്വരേ |
നഷ്ടചന്ദ്രമിവ വ്യോമ
ന വ്യരാജത മേദിനീ ||4.17.3 ||

ഭൂമൗ നിപതിതസ്യാപി
തസ്യ ദേഹം മഹാത്മനഃ |
ന ശ്രീർജഹാതി ന പ്രാണോ
ന തേജോ ന പരാക്രമഃ ||4.17.4 ||

ശക്രദത്താ വരാ മാലാ
 കാഞ്ചനീ രത്തഭൂഷിതാ |
 ദധാര ഹരിമുഖ്യസ്യ
 പ്രാണാംസ്തേജഃ ശ്രീയം ച സാ ||4.17.5 ||

സ തയാ മാലയാ വീരോ
 ഹൈമയാ ഹരിയുമപഃ |
 സന്ധ്യാനുഗതപർയന്തഃ
 പയോധര ഇവാഭവത് ||4.17.6 ||

തസ്യ മാലാ ച ദേഹശ്ച
 മർമഘാതീ ച യഃ ശരഃ |
 ത്രിയേവ രചിതാ ലക്ഷ്മീഃ
 പതിതസ്യാപി ശോഭതേ ||4.17.7 ||

തദന്യൂം തസ്യ വീരസ്യ
 സ്വർഗമാർഗപ്രഭാവനം |
 രാമബാണാസനക്ഷിപ്ത -
 മാവഹത് പരമാം ഗതിം ||4.17.8 ||

തം തഥാ പതിതം സംഖ്യേ
 ഗതാർചിഷമിവാനലം |
 യയാതിമിവ പുൺയാന്തേ
 ദേവലോകാദിഹ ച്യുതം ||4.17.9 ||

ആദിത്യമിവ കാലേന
 യുഗാന്തേ ഭൂവി പാതിതം |
 മഹേന്ദ്രമിവ ദുർധർഷ -
 മുപേന്ദ്രമിവ ദുഃസഹം ||4.17.10 ||

മഹേന്ദ്രപുത്രം പതിതം
 വാലിനം ഹേമമാലിനം |
 വ്യൂഢേശരസ്തം മഹാബാഹും
 ദീപ്താസ്യം ഹരിലോചനം || 4.17.11 ||

ലക്ഷ്മണാനുചരോ രാമോ
 ദദർശോപസസർപ ച |
 തം തഥാ പതിതം വീരം
 ഗതാർചിഷമിവാനലം || 4.17.12 ||

ബഹുമാന്യ ച തം വീരം
 വീക്ഷമാണം ശനൈരിവ |
 ഉപയാതൗ മഹാവീര്യൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 4.17.13 ||

തം ദൃഷ്ട്വാ രാഘവം വാലീ
 ലക്ഷ്മണം ച മഹാബലം |
 അബ്രവീത് പരുഷം വാക്യം
 പ്രശ്രിതം ധർമസംഹിതം || 4.17.14 ||

സ ഭൂമാവൽപതേജോസു -
 ര്നിഹതോ നഷ്ടചേതനഃ |
 അർഥസംഹിതയാ വാചാ
 ഗർവിതം രണഗർവിതം || 4.17.15 ||

ത്വം നരാധിപതേഃ പുത്രഃ
 പ്രഥിതഃ പ്രിയദർശനഃ |
 പരാങ്മുഖ വധം കൃത്വാ
 കോത്രിത്ര പ്രാപ്തസ്ത്വയാ ഗുണഃ |

യദഹം യുദ്ധസംരബ്ധ -
സ്ത്വക്യതേ നിയനം ഗതഃ ||4.17.16 ||

കുലീനഃ സത്യസമ്പന്ന -
സ്തേജസ്വീ ചരിതവ്രതഃ |
രാമഃ കരുണവേദീ ച
പ്രജാനാം ച ഹിതേ രതഃ ||4.17.17 ||

സാനുക്രോശോ മഹോത്സാഹഃ
സമയജ്ഞോ ദൃഢവ്രതഃ |
ഇത്യേതത് സർവഭൂതാനി
കഥയന്തി യശോ ഭൂവി ||4.17.18 ||

ദമഃ ശമഃ ക്ഷമാ ധർമോ
ധൃതിഃ സത്യം പരാക്രമഃ |
പാർഥിവാനാം ഗുണാ രാജൻ
ദണ്ഡശ്ചാപ്യപകാരിഷു ||4.17.19 ||

താൻ ഗുണാൻ സമ്പ്രധാർയാഹ -
മഗ്ര്യം ചാഭിജനം തവ |
താരയാ പ്രതിഷിദ്ധഃ സൻ
സുഗ്രീവേണ സമാഗതഃ ||4.17.20 ||

ന മാമന്യേന സംരബ്ധം
പ്രമത്തം വേദധുമർഹസി |
ഇതി മേ ബുദ്ധിരുത്പന്നാ
ബഭൂവാദർശനേ തവ ||4.17.21 ||

സ ത്യാം വിനിഹതാത്മാനം
ധർമധ്വജമധാർമികം |

ജാനേ പാപസമാചാരം
ത്യുണ്ണൈഃ കുപമിവാവൃതം ||4.17.22 ||

സതാം വേഷധരം പാപം
പ്രച്ഛന്നമിവ പാവകം |
നാഹം ത്യാമഭിജാനാമി
ധർമ്മച്ഛദ്മാഭിസംവൃതം ||4.17.23 ||

വിഷയേ വാ പുരേ വാ തേ
യദാ പാപം കരോമ്യഹം |
ന ച ത്യാമവജ്ഞാനേഹം
കന്യാത് തം ഹംസ്യകിൽബിഷം ||4.17.24 ||

ഫലമൂലാശനം നിത്യം
വാനരം വനഗോചരം |
മാമിഹാപ്രതിയുധ്യന്ത -
മന്യേന ച സമാഗതം ||4.17.25 ||

ത്വം നരാധിപതേഃ പുത്രഃ
പ്രതീതഃ പ്രിയദർശനഃ |
ലിംഗമപ്യസ്തി തേ രാജൻ
ദൃശ്യതേ ധർമ്മസംഹിതം ||4.17.26 ||

കഃ ക്ഷത്രിയകുലേ ജാതഃ
ശ്രുതവാൻ നഷ്ടസംശയഃ |
ധർമ്മലിംഗപ്രതിച്ഛന്നഃ
ക്രൂരം കർമ്മ സമാചരേത് ||4.17.27 ||

ത്വം രാഘവകുലേ ജാതോ
ധർമ്മവാനിതി വിശ്രുതഃ |

അഭവോ ഭവ്യരൂപേണ
കിമർഥം പരിധാവസേ ||4.17.28 ||

സാമ ദാനം ക്ഷമാ ധർമ്മഃ
സത്യം ധൃതിപരാക്രമൗ |
പാർഥിവാനാം ഗുണാ രാജൻ
ദണ്ഡശ്ചാപ്യപകാരിഷു ||4.17.29 ||

വയം വനചരാ രാമ
മൃഗാ മൂലഫലാശിനഃ |
ഏഷാ പ്രകൃതിരസ്മാകം
പുരുഷസ്ത്വം നരേശ്വര ||4.17.30 ||

ഭൂമിർഹിരൺയം രൂപം ച
വിഗ്രഹേ കാരണാനി ച |
തത്ര കന്യേ വനേ ലോഭോ
മദീയേഷു ഫലേഷു വാ ||4.17.31 ||

നയശ്ച വിനയശ്ചോഭൗ
നിഗ്രഹാനുഗ്രഹാവപി |
രാജവൃത്തിരസങ്കീർണാ
ന നൃപാഃ കാമവൃത്തയഃ ||4.17.32 ||

ത്വം തു കാമപ്രധാനശ്ച
കോപനശ്ചാനവസ്ഥിതഃ |
രാജവൃത്തേഷു സങ്കീർണഃ
ശരാസനപരായണഃ ||4.17.33 ||

ന ത്യേസ്സുപചിതിധർമ്മേ
നാർഥേ ബുദ്ധിരവസ്ഥിതാ |

ഇന്ദ്രിയൈഃ കാമവൃത്തഃ സൻ
കൃഷ്യസേ മനുജേശ്വര || 4.17.34 ||

ഹത്യാ ബാണേന കാകുത്സ്മ
മാമിഹാനപരാധിനം |
കിം വക്ഷ്യസി സതാം മധ്യേ
കർമ കൃത്യാ ജുഗുപ്സിതം || 4.17.35 ||

രാജഹാ ബ്രഹ്മഹാ ഗോഘ്ന -
ശ്ചോരഃ പ്രാണിവധേ രതഃ |
നാസ്തികഃ പരിവേത്താ ച
സർവേ നിരയഗാമിനഃ || 4.17.36 ||

സുചകശ്ച കദർയശ്ച
മിത്രഘ്നോ ഗുരുതൽപഗഃ |
ലോകം പാപാത്മനാമേതേ
ഗച്ഛന്തേ നാത്ര സംശയഃ || 4.17.37 ||

അധാർയം ചർമ മേ സദ്ഭീ
രോമാൺയസ്ഥി ച വർജ്ജിതം |
അഭക്ഷ്യാണി ച മാംസാനി
ത്വദ്വിധൈർധർമചാരിഭിഃ || 4.17.38 ||

പഞ്ച പഞ്ചനവാ ഭക്ഷ്യാ
ബ്രഹ്മക്ഷത്രേണ രഘവ |
ശൽയകഃ ശ്യാവിയോ ഗോധാ
ശശഃ കുർമശ്ച പഞ്ചമഃ || 4.17.39 ||

ചർമ ചാസ്ഥി ച മേ രാമ
ന സ്യശന്തി മനീഷിണഃ |

അഭക്ഷ്യാണി ച മാംസാനി
സോഽഹം പഞ്ചനഖോ ഹതഃ ||4.17.40 ||

താരയാ വാക്യമുക്തോഽഹം
സത്യം സർവജ്ഞയാ ഹിതം |
തദതിക്രമ്യ മോഹേന
കാലസ്യ വശമാഗതഃ ||4.17.41 ||

ത്വയാ നാഥേന കാകുത്സ്മ
ന സനാഥാ വസുന്ധരാ |
പ്രമദാ ശീലസമ്പൂർണാ
പത്യേവ ച വിധർമണാ ||4.17.42 ||

ശരോ നൈകൃതികഃ ക്ഷുദ്രോ
മിഥ്യാപ്രശ്രിതമാനസഃ |
കഥം ദശരഥേന ത്വം
ജാതഃ പാപോ മഹാത്മനാ ||4.17.43 ||

ചരിനചാരിത്ര്യകക്ഷ്യേണ
സതാം ധർമാതിവർതിനാ |
ത്യക്തധർമാങ്കുശേനാഹം
നിഹതോ രാമഹസ്തിനാ ||4.17.44 ||

അശൂഭം ചാപ്യയുക്തം ച
സതാം ചൈവ വിഗർഹിതം |
വക്ഷ്യസേ ചേദൃശം കൃത്യാ
സദ്ഭിഃ സഹ സമാഗതഃ ||4.17.45 ||

ഉദാസീനേഷു യോഽസ്മാസു
വിക്രമോഽയം പ്രകാശിതഃ |

അപകാരിഷു തേ രാമ
നൈവം പശ്യാമി വിക്രമം ||4.17.46 ||

ദൃശ്യമാനസ്തു യുധ്യേഥാ
മയാ യുധി നൃപാത്മജ |
അദ്യ വൈവസ്വതം ദേവം
പശ്യേന്ത്യം നിഹതോ മയാ ||4.17.47 ||

ത്വയാദൃശ്യേന തു രണേ
നിഹതോഽഹം ദുരാസദഃ |
പ്രസുപ്തഃ പന്നഗേനൈവ
നരഃ പാപവശം ഗതഃ ||4.17.48 ||

സുഗ്രീവപ്രിയകാമേന
യദഹം നിഹതസ്ത്വയാ |
മാമേവ യദി പൂർവം ത്വ -
മേതദർഥമചോദയഃ |
മൈമിലീമഹമേകാഹ്നാ
തവ ചാനീതവാൻ ദവേഃ ||4.17.49 ||

രാക്ഷസം ച ദുരാത്മാനം
തവ ഭാർയാപഹാരിണം |
കംഠേ ബദ്ധ്യാ പ്രദദ്യാം തേ -
ഽനിഹതം രാവണം രണേ ||4.17.50 ||

ന്യസ്താം സാഗരതോയേ വാ
പാതാലേ വാപി മൈമിലീം |
ആനയേയം തവാദേശാ -
ച്ഛ്വേതാമശ്വതരീമിവ ||4.17.51 ||

യുക്തം യത്പ്രാപ്തയാദ് രാജ്യം
 സുഗ്രീവഃ സ്വർഗതേ മയി |
 അയുക്തം യദധർമേണ
 ത്വയാഹം നിഹതോ രണേ ||4.17.52 ||

കാമമേവംവിയോ ലോകഃ
 കാലേന വിനിയുജ്യതേ |
 ക്ഷമം ചേദ്ഭവതാ പ്രാപ്ത -
 മുത്തരം സാധു ചിന്ത്യതാം ||4.17.53 ||

ഇത്യേവമുക്ത്യാ പരിശുഷ്കവക്ത്രഃ
 ശരാഭിഘാതാദ് വ്യഥിതോ മഹാത്മാ |
 സമീക്ഷ്യ രാമം രവിസന്നികാശം
 തുഷ്ണീം ബഭൗ വാനരരാജസൂനുഃ ||4.17.54 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ സപ്തദശഃ സർഗഃ ||